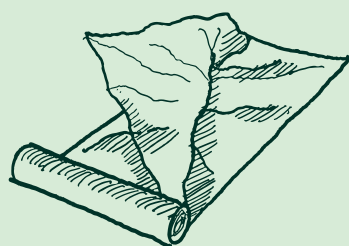
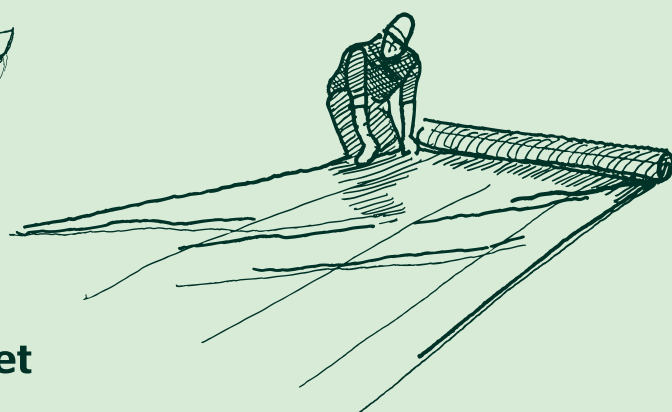
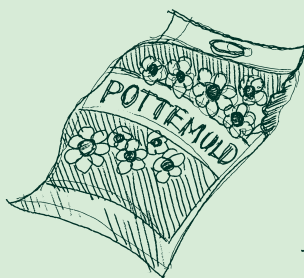
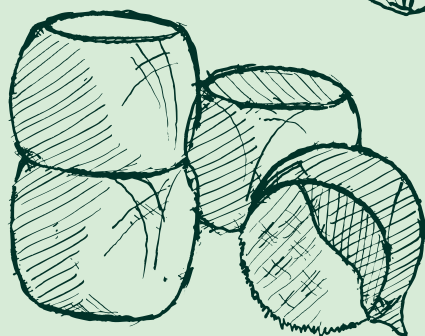
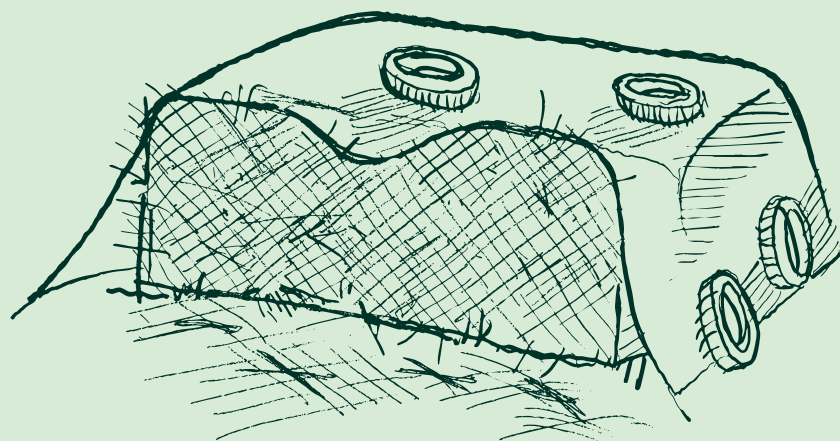
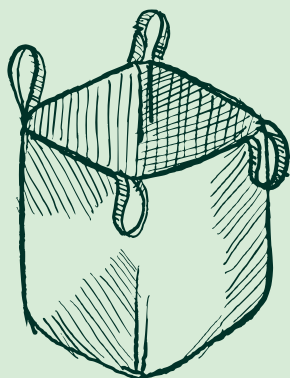
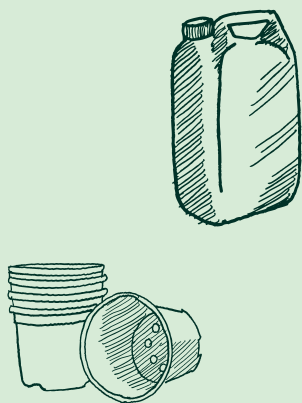


Plastsortering i landbruget og gartnerier

Vil I også være med
til at sortere mere
plast i landbruget og
gartnerier?



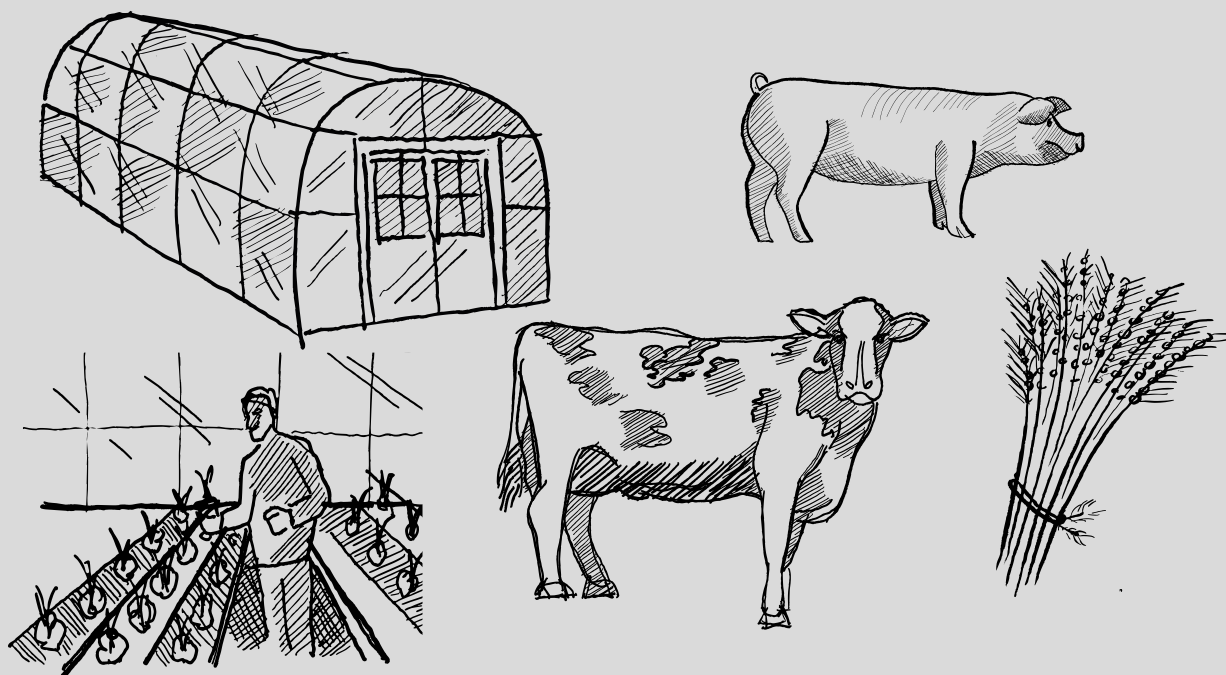
Så hop med på vognen og
find inspiration her



Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kære affaldsansvarlige

I landbruget er der meget **plast**. Det kan være svært at sortere i en travl hverdag - og ikke mindst finde hoved og hale i, hvordan man sorterer korrekt. Derfor har vi lavet en guide til dig, der skal gøre det nemmere at komme i gang. Eller måske forbedre jeres eksisterende sortering. Med denne guide i hånden får du lavpraktiske råd og tips til at motivere kollegaerne til at sortere plast.



Fem gratis plakater - lige til at downloade

På Miljøstyrelsens hjemmeside finder du fem plakater, som du gratis kan downloade og printe ud. Dem kan du bruge til at guide dig og medarbejderne om plastsortering i jeres landbrug.

Hvorfor **plastsortere**?

Siden 2010 har det været et krav, at virksomheder i Danmark skal sortere deres produktionsaffald. Plastsortering er altså lovpligtigt i Danmark. Fra politisk side er der sat et mål om, at landbrugssektoren skal udsortere 50 pct. af plastaffaldet til genanvendelse i 2025 og 80 pct. i 2030. Som branche kan vi sammen nå målet, men vi skal i gang her og nu.

Lad os løfte i flok ...for **miljø, klima og fremtidig produktion**

Vi ved godt, at sortering af plast kan være tidskrævende og en potentiel udgift. Men plast indeholder værdifulde ressourcer (fx olie), som kan genanvendes til nye produkter. Hvis plast forbrændes, forsvinder ressourcerne ud i den blå luft. For at passe på vores miljø og klima, er det afgørende, at ressourcer bliver udnyttet i stedet for at gå tabt.

I landbruget bruges der mange typer plast - i store mængder. Derfor ligger der et enormt potentiale i at fremme sortering og genanvendelse af plast netop her.

Jo flere vi står sammen om at sortere plast jo bedre. I fællesskab kan vi passe på miljøet og klimaet, der skal sikre os en god produktion i fremtiden.

Vidste du?...

Hver gang 1 ton brugt plast bliver sendt til genanvendelse frem for forbrænding, sparer det miljøet for lige så meget CO₂, som én person udleder ved at flyve i 16,5 timer. Det svarer ca. til at flyve tur/retur fra København til Paris 4 gange.

Find mere info og kilder [her](#) og [her](#).



Hvad skal du vide om plast?

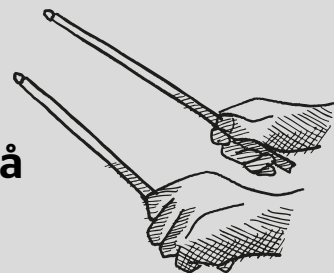
Hvordan kan jeg kende forskel?...

Plast findes i et væld af materialer og typer. Det vigtigste du skal vide er, at plast typisk opdeles i to typer – **hård** og **blød**. I mange tilfælde vil det give mening at sortere i disse to typer, og hos nogle kan det betale sig at sortere flere undertyper af plast for sig, fx ensilageplast, som findes i mange kvægbrug. Piktogrammet for plastik er lilla og ses herunder. Derudover er der forskellige piktogrammer for 'hård' og 'blød' plast. Der findes endda et piktogram for 'stor, blød plast', hvis du sorterer ensilageplast for sig. Du kan finde flere affaldspiktogrammer [her](#).



Blød plast kan du vride som en klud
Fx folie og afdækningsplast

Hård plast kan du tromme på
Fx dunke og urtepotter



Hvad kan fx sorteres som plast i landbruget?...

I kvægbrug:

- Landbrugsfolie/ensilageplast
- Plastsække
- Dunke i hård plast*
- Wrap og folie fra paller og baller
- Bigbags (sorteres for sig)

I planteavlsbrug:

- Wrap og folie fra paller
- Plastsække
- Dunke i hård plast*
- Bigbags (sorteres for sig)

I gartnerier:

- Emballage fra pakkerier, wrap og folie
- Plastsække (fx fra gødning)
- Dunke i hård plast*
- Dækfolie/Grøntsagsfolie
- Potter, spirebakker og transportkasser
- Fiberdug

I svinebrug:

- Emballage fra katetre
- Lange plasthandsker (ikke latex)
- Dunke i hård plast*
- Plastsække
- Wrap og folie fra paller
- Bigbags (sorteres for sig)

*Plastemballageaffald (fx dunke) med fremærker skal sorteres i henhold til beskrivelsen på etiketten.

Kom i gang med at sortere (mere) plast

Der findes mange forskellige måder at sortere plast på, og plastsortering kan føre til tvivlsspørgsmål: Hvem skal jeg kontakte for at komme igang? Hvordan skaffer jeg beholdere til plasten? Hvor rent skal plasten være? Hvordan I skal sortere plast afhænger af, hvilken affaldsløsning I har.

Få en (bedre) affaldsordning

For at kunne sortere plast skal I have en affaldsordning - ligesom I har for andet affald. Flere affaldsindsamlere (eller 'vognmænd', 'skraldemænd', 'renovatører') tilbyder at komme gratis på besøg og hjælpe jer i gang. Hvis I allerede sorterer, kan I måske få en bedre aftale, end den I har. Her er tre lavpraktiske trin til at komme i gang.

1. Find en godkendt affaldsindsamler
2. Få besøg af en affaldsindsamler og tilsendt et tilbud
3. Aftal hvilken ordning I skal have på baggrund af jeres behov (fx antal containere, renhed, plasttyper og pris)



Find affaldsindsamler...

Søg på godkendte affaldsindsamlere i Energistyrelsens affaldsregister på affaldsregister.dk. Foretag en 'avanceret søgning' for at markere, hvilken kommune I befinder jer i og få vist eksempler på virksomheder, som indsamler i jeres kommune. Sæt flueben ved plastaffald og søg.

I kan også selv køre plasten på genbrugspladsen og på den måde spare penge. Vær opmærksom på at der gælder særlige regler på pladsen - bl.a. at affaldet, som afleveres på genbrugspladsen skal være ligne husholdningsaffald. Husk at få en erhvervsaftale med genbrugspladsen.

Sortér mere og bedre

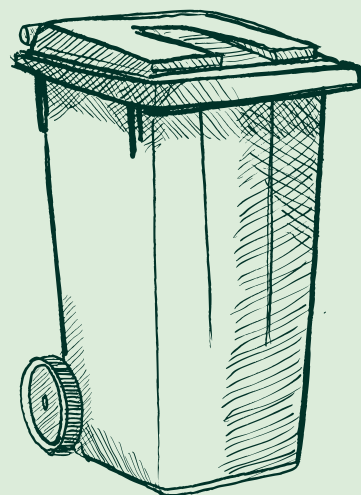
For at sortere mest muligt plast skal I måske have nye arbejdsgange eller nye steder, hvor I samler plasten. Når I skal vælge beholdere og placere dem til sortering, kan I med fordel inddrage medarbejderne. Medarbejderne kan fortælle lige netop hvor affaldet opstår, og hvilke udfordringer der kan være i sorteringsøjeblikket.

Vælg den rette affaldsbeholder...

Anskaf en beholder til sortering af plast, som passer i størrelse og facon til jeres behov. Det kan være fx være en aflagt tønde, en beholder med låg eller en container lejet af affaldsindsamleren. Overvej hvor meget plastaffald I har, og hvor ofte I gerne vil have beholderen tømt.

Placér beholderen hvor affaldet opstår...

Gør det nemt at sortere plasten ved at placere beholdere til sortering de steder, hvor plastaffaldet typisk opstår. Måske er det nødvendigt at have flere beholdere, hvis affaldet opstår flere steder. Sørg for at beholderne altid står samme sted, så det er nemt at opbygge de gode sorteringsvaner.



Hjælp sortering af **plast** på vej

For at hjælpe dig på vej har vi samlet gode råd og tricks til at komme i gang. Du finder også et sorteringskit med plakater, som gør det nemt for dig at guide dine kolleger. På næste side finder du vejledning til, hvor plakaterne skal hænge. Plakaterne findes på dansk og engelsk. Du finder de fem gratis plakater på Miljøstyrelsens hjemmeside.



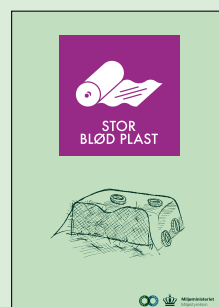
Plast
Hvis I blander plasten sammen



Hård plast
Hvis I sorterer hård plast for sig



Blød plast
Hvis I sorterer blød plast for sig



Ensilageplast
Hvis I sorterer stor, blød plast for sig

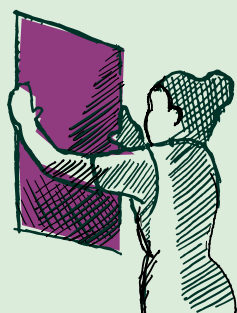
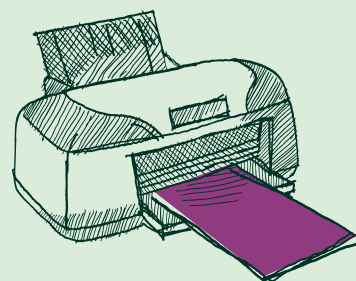


Medarbejderplakat
Til at hænge op i fx frokoststue eller køkkenet

Sådan gør du

Trin 1: Udskriv

Udskriv den plakat, der passer til jeres behov. Fx 'blød', 'hård' eller blandet 'plast' til hver affaldsbeholder. Laminér dem eller put dem i en plastiklomme, så de ikke bliver våde, når de skal hænges op. Udskriv også en info-plakat målrettet dine kolleger.



Trin 2: Hæng op

Hæng sorteringsplakaten op ved hver affaldsbeholder til plastik. Hæng info-plakaten til medarbejdere op alle relevante steder. Fx i frokoststuen eller i omklædningen.

Trin 3: Fortæl om det

Fortæl fx på et personalemøde, at I skal i gang med at sortere mere plast og hvorfor. Fortæl, hvordan det plast, I har mest af, skal sorteres og hvor rent, det skal være (spørg jeres affaldsindsamler, hvis du er i tvivl). Spørg om medarbejderne har idéer til, hvordan I kan sortere mere og fortæl, at medarbejderne kan gå til dig med spørgsmål.

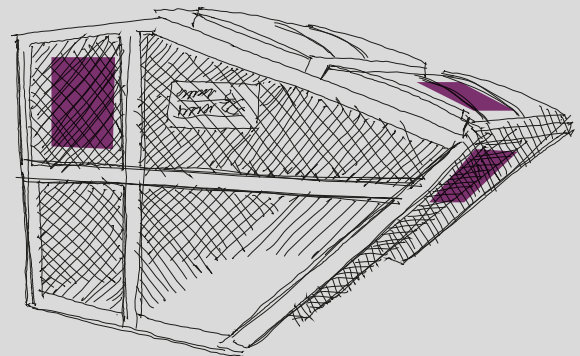
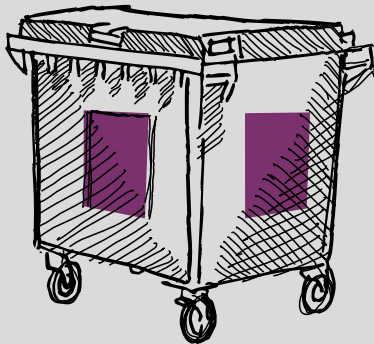
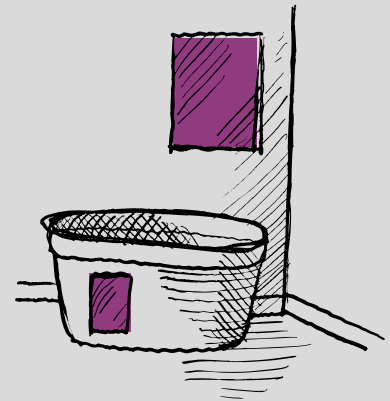


Hvor skal plakaterne hænge?

Hæng den/de relevante sorteringsplakater oven over eller på samtlige affaldsbeholdere til plast. Nogle gange vil det være nødvendigt at hænge flere plakater op for hver beholder. Husk at overveje om plakaterne skal være danske eller engelske - eller måske begge dele.

Plakaten skal...

- Hænge i øjenhøjde
- Hænge i synsretningen
- Være synlig fra alle vinkler
- Være synlig både når låget er åbent og lukket



Sorteringsplakat til medarbejderne

Hæng plakaten op alle steder, hvor medarbejderne har tid til at læse den. Det kan være:

- På indersiden af toilet døren
- På bordet i frokoststuen
- På køleskabslågen
- På jeres info-tavle
- Ved kaffemaskinen

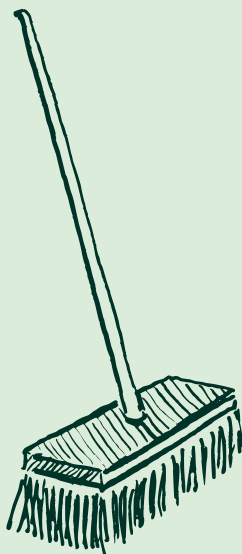


Tips til **plastsortering**

Kig jeres plastprodukter igennem for at finde ud af, om I kan mindske jeres affaldsmængde. Kig efter **tilbagetagningsordninger** - fx for plastdunke eller palletanke. I kan også overveje plastens tykkelse. Hvis I vælger **tykt plast** over 100 my, kan I bruge det flere gange, og det er som regel mere værd for affaldsindsamleren. Hvis I vælger tyndere plastik, får I til gengæld mindre plastaffald. Har I svært ved at forebygge plast, så sørg for at ensrette jeres typer af plast - så er de mere værd som affald.

TIP 1

Rul ikke forskellige plasttyper sammen. Rul fx ikke rundballenettet med, når du samler wrap sammen. Det gør det svært at skille det ad igen, når det skal genanvendes.



TIP 2

Hvis du presser den bløde plast eller samler den i big bags, kan du spare meget plads.

TIP 3

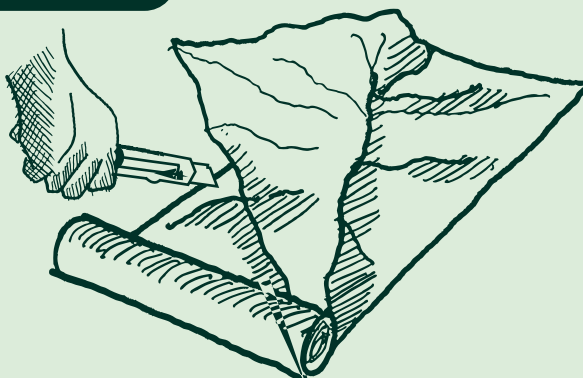
Rul ikke plasten rundt om fx træspoler eller andet. Det er umuligt at skille ad, når det skal genanvendes.

TIP 4

Fej eller ryst plastikken, inden du folder den sammen - så betaler du ikke for at fragte snavs og jord.

TIP 5

Skær folien fra ensilage af løbende - så er den nemmere at holde ren.



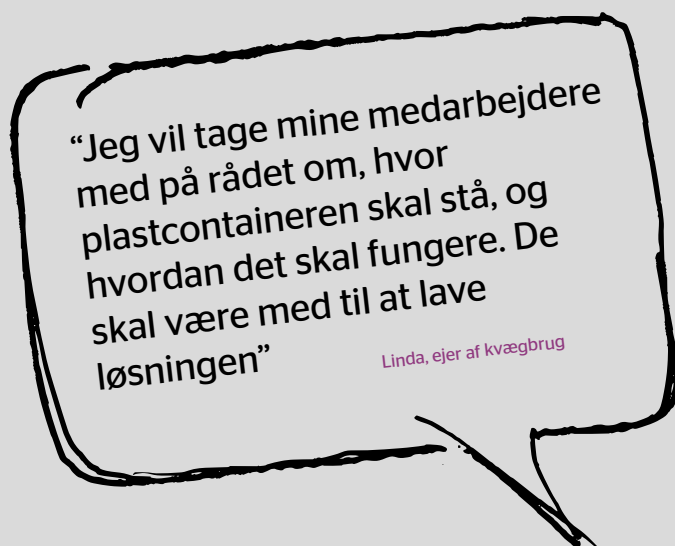
Få medarbejderne med på vognen

Det kan være svært for medarbejderne at vænne sig til at sortere (mere) plast. Det kræver nemlig, at de ændrer vaner og rutiner, lige som det måske betyder mere arbejde. Derfor kommer her tre simple forslag, som du kan bruge til at motivere medarbejderne på din arbejdsplads. Det synes måske banalt - men det virker!

1. Gå forrest og vis den gode sorteringsadfærd: Vi mennesker kopierer andres adfærd. Hvis vores kolleger ikke sorterer, er det mindre sandsynligt, at vi selv sorterer. Som affaldsansvarlig kan du vise det gode eksempel og være med til at opmuntre medarbejderne til at gøre en indsats.

2. Sæt et mål: Vaner kan være svære at ændre. Det kan hjælpe at sætte et mål for sorteringen og vise, hvor tæt I er på at nå det. Og husk at fejre jeres sejre - fx med smurte rundstykker, en snackkurv eller smørrebrød til frokost.

3. Inddrag medarbejderne: Følg løbende op med medarbejderne om, hvordan det går med plastsorteringen og tilpas jeres sorteringssystem undervejs. Oplever medarbejderne særlige udfordringer, der skal tages højde for? Book tid i kalenderen én gang i kvartalet, hvor du tager en status på plastsorteringen sammen med medarbejderne. Linda har allerede en god plan for at inddrage medarbejderne på sin bedrift:



Vil du vide mere

Læs mere om affald og sortering på www.affaldssorteringnytter.dk

TAK for hjælpen!

Tak til alle jer landmænd fra kvægbrug, gartnerier, planteavlsbrug og svinebrug, som har givet værdifulde tilbagemeldinger på informationsmaterialet - og ikke mindst budt os velkommen på besøg!